

Tema

Danmarks krige

De fleste anser Danmark for at være et fredeligt land. Men i tidens løb har landet været involveret i en række krige, hvor hovedparten har været mod nabolandene. Først i de seneste år, dvs. siden 1990'erne, deltager Danmark i krige, der foregår længere borte. Det gælder NATO's krig mod Serbien i 1998-99, den USA-ledede krig i Irak 2003-07 og krigen mod taleban i Afghanistan siden 2001.

De fleste krige præsenteres kort i *Det historiske overblik*. Arbejdet med temaet kan uddybe elevernes indsigt i Danmarks forhold til dets naboer i tidens løb og til krigenes forudsætninger, forløb og følger.

Efter en introduktion kan undervisningen organiseres som gruppearbejde, hvor eleverne i mindre grupper arbejder med forskellige krige. Man kan arbejde ud fra en fælles problemstilling, dvs. et sæt af åbne spørgsmål, som:

- Hvorfor kom krigen? (interesser, motiver, aktører)
- Hvordan forløb krigen – og hvorfor gjorde den det?
- Hvordan havde civilbefolkningen det under krigen?
- Hvordan sluttede krigen? Hvad blev dens konsekvenser på kort og på lang sigt for Danmark og dens befolkning?

Forslag til emner og materialer

Danske korstog i Østersøområdet 1100-1200-tallet

Bøger:

Det historiske overblik, side 82-84

Jensen, Nils Aage: *Absalon – en biskop i krig*, Politiken 2006

Kowalczyk, Jytte: *Valdemar den Store – 1157-1182*, Gullhøj 1994

Links:

Baltiske korstog: http://da.wikipedia.org/wiki/Baltiske_korstog

Valdemar Atterdag og dronning Margrete i sidste halvdel af 1300-tallet

Bøger:

Det historiske overblik, side 93-97

Andersen, Knud Erik: *Kongen og hans mænd*, Munksgaard 1980

Holm, Gretelise: *Dronning Margrete I – fuldmægtig frue og husbond*, Munksgaard 1988

Kowalczyk, Jytte: *Valdemar Atterdag – 1340-1375*, Gullhøj 1994

Mader, Vibeke: *Margrete 1. – Nordens Frue og Husbond – Kalmarunionen 600 år*, Nationalmuseet 1997

Tallerud, Berndt: *Margrete den Første og hendes tid*, OP 1994

Links:

Danmarks Borgcenter om Valdemar Atterdag:

<https://www.danmarksborgcenter.dk/da/en-dag-paa-borgen/valdemar-atterdag>

Krigene mod Sverige ca. 1560-1660

Den nordiske Syvårskrig (1563-70)

Kalmarkrigen (1611-13)

Torstenssonkrigen (1643-45)

Karl Gustav-krigene (1657-60)

Bøger:

Det historiske overblik, side 131-134

Brinckmann, Henning: *Balladen med svenskerne – Danmarks forhold til Sverige fra 1550 til 1720*, Åløkke 1990

Thiedecke, Johnny: *Magten, æren og døden – kampen om Norden 1563-1720*, Pantheon 1999

Links:

Sydsverige.dk:

Den nordiske Syvårskrig: <http://www.sydsverige.dk/?pageID=316>

Kalmarkrigen: <http://www.sydsverige.dk/?pageID=317>

Krigene mod Sverige ca. 1675-1720

Den skånske krig (1675-1679)

Den store nordiske Krig (1700, 1709-20)

Bøger:

Det historiske overblik, side 145-147

Brinckmann, Henning: *Balladen med svenskerne – Danmarks forhold til Sverige fra 1550 til 1720*, Åløkke 1990

Frognes, Dag Reidar: *Tordenskiold – admiral & rebel*, Gyldendal 2000

Thiedecke, Johnny: *Magten, æren og døden – kampen om Norden 1563-1720*, Pantheon 1999

Vejlby, Bent: *Tordenskiold*, Gyldendal 1986

Links:

Wikipedia: Den skånske krig: http://da.wikipedia.org/wiki/Sk%C3%A5nske_Krig

Englandskrigene 1801-14

Bøger:

Det historiske overblik, side 170-172

Bau-Madsen, Jeanne: *Englandskrigene*, Flachs 1997

Gregersen, Hans: *Fra storhed til fald*, Tema 2000

Hartung Nielsen, Jørgen: *Slaget på Reden*, Cadeau 2000

Jørgensen, Caspar Andreas: *Danmarksbilleder 1807 – før under og efter*, Kulturcentret Assistens, i samarbejde med Skoletjenesten, 2007
Møller Jan: *1807 – København i flammer*, Aschehoug 2007
Rahbek Rasmussen, Jens: *Da flåden blev røvet og byen brændte ned – Københavns bombardement 1807 og dets følger*, Skoletjenesten den britiske ambassade 2007
Rønn, Thomas Meloni: *Englandskrigene*, Meloni 2009

Treårskrigen 1848-51

Bøger:

Det historiske overblik, side 178-185
Skovmand, Sven: *Grænselandet*, Munksgaard 1990
Thiedecke, Johnny: *For folk og fædreland - historien om Danmark i krig 1800-1945*, Pantheon 1998

Links:

Grænseforeningen: Treårskrigen: <http://www.graenseforeningen.dk/node/4757>

Krigen 1864

Bøger:

Det historiske overblik, side 186-190
Bau-Madsen, Jeanne: *1864 – demokrati og nation*, Flachs 1999
Boye Poulsen, Sten: *Krigen 1864*, Boyes forlag 2005 (cd-rom)
Christensen, John: *1864 – fra helstat til nationalstat*, Emil 2006
Hartung Nielsen, Jørgen: *Dybbøl-slaget 1864*, Åløkke 1998

Links:

Dybbølcentret: Krigen 1864: <http://www.1864.dk/>

Aktivistisk udenrigspolitik siden 2001

Irak
Afghanistan

Bøger:

Det historiske overblik, side 262-3
Downing, David: *Krigen i Irak*, Flachs 2005
Lysholm, Niels: *Konflikter og politik i verden – nu*, Alinea 2006
Olsen, Anne Okkels: *USA's nye verdensorden – krigen mod Saddam Hussein, al-Qaida og Taleban*, Systime 2006 (til ungdomsuddannelserne)

Nauntofte, Jens: *Terror-krigen og det ny Mellemøsten*, Alinea 2004